

Vorbereidingstijd

Logistiek

Techniek

Aantal partners

Aantal helpende handen

Kostprijs

INSPIRATIEGIDS

Podcast voor Dummies

• Wat?

Een podcast is een audio-uitzending waarbij het geluidsbestand op aanvraag wordt aangeboden door middel van **webfeeds (mini-website)**. Dankzij de introductie van draagbare **mp3-spelers** zoals de **iPod** is deze vorm van uitzenden snel populair geworden onder **radioliefhebbers**. De term podcast is dan ook een samentrekking van iPod en *broadcast* (Engels voor 'uitzenden'). Een podcast kan zowel informatief als amusant zijn, kan zowel een monoloog als een dialoog zijn. Of wat dacht je van een interview, een voorlees-prettenboek ...? Het kan echt allemaal.

• Waarom?

- In de tijd van 't *Koekoeksnest* hadden we nog onbetaalbare radiostudio's nodig en dito analoge apparatuur om de kilometers lange geluidsbanden door te haspelen. Die tijd is voorbij. Tegenwoordig is het **steeds makkelijker** om geluidsopnamen te maken die nog best professioneel klinken ook.
- Je kan eens experimenteren met een **andere vorm van theater**.
- Je hebt geen grote productieploeg nodig.
- Het hoeft **niet duur** te zijn.
- Je kan een **ruimer publiek** aanspreken.
- Je biedt speelkansen aan zonder dat je **fysiek** moet samenkomen.
- ...

• Wie?

DOOR EN MET WIE?

Iedereen kan een podcast maken. Als theatergezelschap kan dit een fijne samenwerking zijn tussen je spelers en de technische ploeg. Of misschien heb je wel een hele delegatie jeugd die staat te popelen om met zo'n initiatief aan de slag te gaan? Door de eenvoudige opzet kan je ook de hand reiken naar andere gezelschappen. Kortom: het biedt kansen aan elke creatieveling. Zit er een schrijver in je? Zet je je stem graag aan het werk? Ben je creatief met geluiden? Wil je technisch ondersteunen? Of denk je out of the box en wil je een originele manier bedenken om de podcasts te verspreiden? Dit format brengt veel werelden samen.

VOOR WIE?

Een podcast is geschikt voor zowel volwassenen als jongeren, kinderen of families. De inhoud van je podcast hangt af van je doelpubliek. Door de grote toegankelijkheid, kan je een breder publiek bereiken dan met een standaard theatervoorstelling.

Enkele inspirerende voorbeelden: **Het Bankje** van OPENDOEK, **Potvolkoffie** van Theater Antigona en **Radio Toneelhuis** van Toneelhuis.

Inhoud

THEATER IN DE HOOFDROL: EEN STAPPENPLAN	3
• Bepaal de inhoud van je podcast	3
<i>Welke inhoud leent zich het best voor een podcast?</i>	3
<i>De auteur heeft ook zijn rechten</i>	3
• De praktische uitwerking	4
<i>Hoe ga je het opnemen?</i>	4
<i>Waar ga je opnemen?</i>	4
<i>Wat ga je opnemen?</i>	5
<i>Hoeveel tijd vraagt het maken van een opname?</i>	5
<i>Waar moet je als stemacteur op letten?</i>	6
<i>Hoe krijg je alles gemonteerd?</i>	7
<i>Intro van je podcast</i>	8
<i>Outro van je podcast</i>	9
<i>Hoe krijg je alles tot bij de luisteraar?</i>	9
• Met welke partners kan je samenwerken en hoe?	9
• Wat doe je wanneer?	10

WAT MOET DAT KOSTEN?	11
• Met welk budget moet je rekening houden?	11
• Financiële ondersteuning	11

EEN GERICHTE COMMUNICATIE VOOR IEDEREEN	12
--	-----------

WAT KAN OPENDOEK BETEKENEN VOOR JOU?	13
---	-----------

BIJLAGE: AFBEELDINGEN	15
------------------------------	-----------

Theater in de hoofdrol: een stappenplan

Een podcast maken: hoe begin je eraan? Hieronder vind je de nodige stappen en handige tips om tot een sterk resultaat te komen!

BEPAAAL DE INHOUD VAN JE PODCAST

Wat is de insteek voor je project? Wat wil je vertellen? Kies je voor een bestaand stuk of ga je zelf iets schrijven? Misschien maak je een link met een lokale context? (Tradities, legendes, unieke locaties, bijzondere personen ...)

• Welke inhoud leent zich het best voor een podcast?

Eigenlijk kan alles in een podcast gezet worden. Maar focus vooral op voorstellingen of performances die inzoomen op stem, geluid en/of muziek. Ga op zoek naar monologen of dialogen in onze **Theaterbib** of maak een eigen tekst. Zitten er verborgen schrijvers onder jullie leden? Of woont er in de buurt lokaal schrijverstalent dat je aan het werk kan zetten?

Denk goed na hoe je het verhaal gaat vertalen in de verschillende geluidsfragmenten vooraleer je halsoverkop in de opname duikt. Een podcast wordt immers zelden in één keer opgenomen, maar bestaat uit een aaneenschakeling van verscheidene fragmenten:

- Monologen
- Dialogen
- Geluiden
- Muziek (zang of gespeeld)
- Stiltes

Werk je verhaal uit in een draaiboek. Waarmee start je? Waar heb je een geluidseffect nodig? Waar wil je stiltes? Zit er een climax in en hoe moet die dan klinken? Hoe gedetailleerder je te werk gaat, hoe meer fragmenten je zal opnemen en hoe meer mogelijkheden je hebt bij het monteren.

• De auteur heeft ook zijn rechten

Net zoals bij een traditionele voorstelling, moet je nagaan of het materiaal waarmee je werkt gebruikt mag worden en hoe de auteursrechten geregeld zijn.

OPENDOEK ondersteunt

De auteursrechten regelen? Op de website van de **Theaterbib** van OPENDOEK vind je een overzicht van de auteursmaatschappijen, een handige checklist en een aanvraagformulier voor de opvoeringsrechten.

Nog vragen, of hulp nodig?

De Theaterbib staat je hierin graag bij: theaterbib@opendoek.be, 03 222 40 95

Bij vi.be kan je terecht voor specifieke informatie rond **online muziekrechten** en **toevoeging van muziek aan podcasts via Spotify**.

DE PRAKTISCHE UITWERKING

• Hoe ga je het opnemen?

Je kan je podcast vrijwel gratis creëren. Maar hoe meer kwaliteit je wil, hoe beter je apparatuur moet zijn en hoe duurder het wordt. Hieronder vind je verschillende manieren om je podcast op te nemen.

1. De smartphone way

Maak je geluidsopnames met de recorder van je tablet of smartphone. Het is gratis, maar dat hoor je ook. De kwaliteit van de micro's in deze apparatuur is niet erg geschikt voor audio-opnames. Hier zijn oplossingen voor. Er zijn handige **externe micro's** of **externe prikkers** op de markt die speciaal ontworpen zijn voor je smartphone of tablet. Je vindt ze in verschillende prijsklassen.

2. De portable way

Maak je opnames met een portable recorder. Dan bedoelen we niet die oude cassetterecorder op zolder en ook geen elegante dictafoon. Die dragers zijn te ingewikkeld om te digitaliseren zonder kwaliteitsverlies. Tegenwoordig liggen er al erg straffe en toegankelijke **portable recorders** in de winkelrekken, met een behoorlijk professionele opnamekwaliteit die meteen digitaal kan worden omgezet.

3. De laptop way

Maak je opnames rechtstreeks op je laptop met opnamesoftware zoals bijvoorbeeld **Audacity** (PC/Mac) of **Garageband** (Mac). Opnemen kan gratis en voor niets met de interne microfoon van je laptop, maar je geluid zal niet bijzonder aantrekkelijk klinken. Ook hier kun je een stapje professioneler gaan met een **USB-microfoon**. Die is makkelijk in gebruik. Een **USB-hub** laat je zelfs toe verschillende USB-microfoons op een handige manier aan te sluiten op je computer. Vooral als je dialogen wil opnemen kan dit handig zijn.

4. De interface way

Als je echt voor kwaliteit wil gaan sluit je een externe **audio interface** aan op je computer. Dit is een 'bakje' dat het geluid omzet in een digitaal signaal. Op die interface kan je via **XLR-kabels** microfoons aansluiten. Het best gebruik je **condensator microfoon(s)**. Zorg voor een degelijk statief met shock mount (vangt trillingen op) en een popfilter (vangt de ploffende geluiden op die een spreker maakt, bijvoorbeeld bij de letter 'p'). Met behulp van een **headphone amplifier** kun je iedereen die voor een micro staat voorzien van een eigen hoofdtelefoon.

Afbeeldingen van een shock mount en popfilter vind je **in bijlage**.

Voor welke methode je ook kiest: vergeet niet op 'opnemen' te drukken wanneer je start. Je zou verbaasd zijn hoe vaak opnames opnieuw moeten gebeuren omdat deze kleine handeling over het hoofd werd gezien.

• Waar ga je opnemen?

Kwaliteitsvolle opnames besparen je veel montagewerk en hebben een grote impact op het eindresultaat. De ruimte waarin je opneemt is dus cruciaal. Hieronder vind je enkele tips voor de keuze van een locatie en randvoorwaarden voor een goede 'geluidsstudio'.

- Zoek een plek met **zo weinig mogelijk echo**. Doeken, kussens en dekens kunnen helpen om geluidsgolven te absorberen. Wil je echt investeren, voorzie dan geluidsabsorberende panelen.

- **Elimineer ruis:** zorg ervoor dat je in een ruimte zit zonder achtergrondgeluiden die je opnames kunnen verpesten. Zet de airco/koelkast uit, doe de deur dicht en zorg ervoor dat er ook niet zomaar iemand binnen kan komen wandelen.
- Zet je **telefoon uit** of op stil. Niets is zo storend als gebeld worden tijdens je opnames. Vaak betekent dit dat je extra moet gaan editen of zelfs dat je een deel van de opname opnieuw moet doen. Vraag aan iedereen die aanwezig is of hij/zij zijn/haar telefoon wil uitzetten of op stil wil zetten.
- Zorg ervoor dat je de opnames niet moet onderbreken. Eet bv. iets voor je met de opnames start zodat dat je geen last krijgt van een knorrende maag.
- Zet de microfoon, laptop, statief en alles wat je nog meer nodig hebt voor je opnames van tevoren klaar en test of alles naar behoren werkt.
- Zorg dat het **volume** van je micro('s) goed is (zijn) afgesteld. Staat het geluid te hard, dan vervormt het, wat niet alleen slecht is voor de kwaliteit van je geluid, maar ook voor je apparatuur. Staat het geluid te zacht, dan zal je dit later bij het monteren moeten aanpassen en heb je meer kans dat dit extra ruis met zich meebrengt.
- Doe een **testopname**. Bekijk en beluister of het geluid goed zit.

• Wat ga je opnemen?

De **stemmen** zijn uiteraard het belangrijkste in je opname. Je voorziet het best voor elke speler of spreker een hoofdtelefoon. Misschien vind je het als acteur niet prettig om naar je eigen stem te luisteren, maar zo hoor je wat het publiek hoort en of je wel recht in de micro spreekt.

Met een hoofdtelefoon op kan je als acteur bewust spelen met de intensiteit van je stem. Kom dichterbij om te fluisteren en neem afstand bij een stemverheffing.

Om later bij de geluidsmontage versprekingen of storende geluiden weg te werken, of om extra stiltes toe te voegen, is het belangrijk om tijdens je opnamen ook '**ambiance**' op te nemen. Dat is de pure stilte van de ruimte (ongeveer 30 seconden). Iedere ruimte heeft een unieke ruis. En een digitale stilte is iets helemaal anders dan een opgenomen stilte. Je zal merken in je montage dat je die ruis nodig hebt om de stiltes op te vullen als je wil dat het aangenaam en natuurlijk klinkt. Dus niet vergeten!

Geluiden maken een podcast een stuk levendiger en aangenamer om naar te luisteren. Denk hierbij aan vogeltjes die fluiten, de wind, een ambulance, gelach, belletjes ... Er bestaan heel wat goede websites met rechtevrije geluiden, maar je kan ze ook zelf opnemen. Kies je toch voor muziek of geluid waar je auteursrechten voor moet regelen, vraag dit dan tijdig aan, net zoals je met een theatertekst doet.

- Op www.zapsplat.com vind je bv. heel wat rechtevrije geluiden.
- Zit je tijdens de opname of montage met een vraag of een probleem? Meester YouTube weet altijd raad.

• Hoeveel tijd vraagt het maken van een opname?

Heb je een lijst gemaakt van alle fragmenten (tekst, muziek, geluid, stiltes) die je nodig hebt? Dan ben je goed voorbereid en kan je een podcast van 20 minuten op één dag opnemen.

- 1) Start je dag met het klaarzetten van je materiaal. Reken hier voldoende tijd voor.
- 2) Test je apparatuur.
- 3) Laat je stemacteurs opwarmen en al even oefenen.
- 4) Start de opnames.
- 5) Check of alles goed is opgenomen.
- 6) Herhaal bepaalde fragmenten indien nodig.
- 7) Bewaar alles.

• Waar moet je als stemacteur op letten?

Aan de basis van de podcast ligt natuurlijk je stem. Luisteraars houden meer van de podcast als de stemmen aangenaam klinken. Ze bouwen als het ware een band op met de stemmen. De manier waarop je je stem gebruikt is dus heel belangrijk. Hieronder vind je enkele tips hoe je je stemgeluid kan perfectioneren. Je stem veranderen is echter niet makkelijk. Te geforceerd bezig zijn is alleen maar slecht voor het geluid. Probeer zoveel mogelijk tips in het achterhoofd te houden, maar er niet actief op te focussen. Het is immers een proces dat enige tijd in beslag zal nemen. Maar het is de tijd en moeite waard!

1. Voorbereiding

Weet wat je wil vertellen of doen en leer dit uit het hoofd. Druk je voorbereiding ook af: een black-out kan je niet voorkomen.

2. Zelfvertrouwen

Een luisteraar merkt snel onzekerheid in een stem. Daarom is het belangrijk meerdere opnames in te spreken. Hoe meer opnames jij uitvoert, hoe beter je wordt en hoe meer zelfvertrouwen je krijgt. Blijven oefenen dus!

3. Volume

Praat niet te luid, praat niet te zacht. Logisch, maar toch is dit een kwestie waar veel sprekers moeite mee hebben. Praat je te zacht dan lijkt je onzeker en angstig. Praat je echter te hard dan kom je ook onzeker over, alsof je bevestiging zoekt. Probeer een volume te vinden dat een goede balans is tussen goed verstaanbaar en niet schreeuwerig.

4. Rust

Mensen die niet bedreven zijn in het geven van presentaties praten vaak te snel. Omdat ze enige spreekangst hebben, letten ze niet op het tempo waarmee ze praten en beginnen ze te ratelen. Veel luisteraars combineren het beluisteren van een podcast met andere activiteiten als autorijden, schoonmaken, strijken, werken op een computer ...). Rustig praten is belangrijk. Het geeft de luisteraars de mogelijkheid om de informatie te verwerken.

5. Pauzes

Stiltes helpen je luisteraars om je podcast beter te begrijpen en met een pauze kun je belangrijke zaken benadrukken. Je houdt luisteraars geboeid door niet constant op hetzelfde niveau te praten. Een bijkomend voordeel van stiltes in je spreken, is dat je in de montage eenvoudiger kan knippen.

6. Ademhaling

Haastig ademhalen leidt tot haastig praten wat dan weer leidt tot een onzekere uitstraling. Wat heel goed werkt om rust in je ademhaling te krijgen is jezelf verplichten om traag en diep adem te halen. Wees je ervan bewust dat het normaal is dat er spanning in je lichaam zit tijdens het presenteren of acteren. Goed ademhalen helpt die spanning af te bouwen.

7. Feedback

Iedere stem is uniek. Je eigen stem klinkt altijd vreemd als je ze beluistert. Het is daarom goed om feedback te vragen aan anderen.

- Neem voor je start een moment voor jezelf waarin je tot rust kan komen. Even goed in- en uitademen of wat oefeningen om je stem op te warmen kunnen zeker helpen. Gebruik eventueel wat lippenbalsem op om uitgedroogde lippen tegen te gaan.
- Vraag een glas water voor aanvang en zet dit binnen handbereik tijdens de opnames. Een kriebel in je keel of veelvuldig moeten schrapen door de zenuwen komen vaak voor.
- Wil je graag enkele tips van een professional voor je eraan begint? Stemacteur Jeroen Medaer brengt je graag de knepen van het vak bij in een ... podcast! [Registreer je hier](#) om de gratis podcast te ontvangen.

OPENDOEK ondersteunt

Wil je als acteur trainen op je stemgebruik? Krijg je graag tips voor je gehele podcast?

Dan heeft OPENDOEK heel wat voor je in petto.

- Via vorming@opendoek.be kan je coaching aanvragen voor een of meerdere leden van je theatergroep, voor elk aspect dat aan bod komt bij het maken van je podcast.
- **Speelhetslim** biedt theateradvies om je podcast nóg aantrekkelijker te maken. Een theateradviseur beluistert je opnames. Nadien geeft hij of zij feedback waarmee je aan de slag kan. Aanvragen kan via speelhetslim@opendoek.be.
- Is een gezamenlijke cursus voor alle makers of artiesten iets voor je theatergroep? Via vorming@opendoek.be kan je zelf een voorstel doen voor een cursus. Dat is handig wanneer je wil focussen op één specifieke kwaliteit die van toepassing is op alle stemacteurs, zoals bv. stemgebruik. Let wel: hiervoor heb je een minimum aan deelnemers nodig.

• Hoe krijg je alles gemonteerd?

1. Installeer Audacity of GarageBand

Audacity (PC/Mac) en **GarageBand** (Mac) zijn programma's waarmee je je podcast kan monteren en/of geluidsbestanden bewerken. Je kan beide programma's gratis downloaden van het internet. Je vindt online ook filmpjes waarin wordt uitgelegd hoe de programma's werken. Maak je geen zorgen, beide programma's zijn erg gebruiksvriendelijk en de basisprincipes wijzen zich vanzelf uit.

Wil je liever audio bewerken op je smartphone? Dan zijn opties als Hokusai Audio Editor (iPhone) en Audio MP3 Cutter Mix Converter (Android) echte toppers.

2. Importeer je geluidsbestanden

Je kan zowel bestaande geluidsbestanden uploaden als rechtstreeks opnemen in beide programma's. Als je het programma opent kan je je geluidsbestanden eenvoudigweg in een bibliotheek slepen.

Als je het overzichtelijk wil houden, importeer dan je bestanden in de volgorde waarin je ze nodig hebt (als eerste je intro, als laatste je outro ...) of organiseer ze door de geluidssporen te verplaatsen zodat de bestanden elkaar opvolgen.

3. Bewerken

Knip je bestanden op het juiste formaat. Vaak zijn de eerste en laatste secondes of minuten van een opname niet bedoeld voor de uiteindelijke podcast.

4. Time je bestanden

Nu je al je opnames hebt geïmporteerd en geknipt is het tijd om de bestanden in de juiste volgorde en netjes achter elkaar te plaatsen. Doe dit voor ieder bestand en ziedaar: je podcast is eigenlijk al klaar!

5. Nabewerking

Uiteraard ga je nu nog wat finetunen, hier en daar wat extra bewerken om het geluid te verbeteren, de echo's verwijderen, de overgangen wat soepeler laten verlopen, infaden en uitfaden ... In beide programma's zijn extra tools voorzien om aanpassingen te doen. Neem hierin zeker ook de opnames van het omgevingsgeluid mee, want dit kan heel wat problemen met je overgangen oplossen.

Veel montageprogramma's (zoals Garageband) zijn al voorzien van een mooie geluidenbibliotheek waar je vrij gebruik mag maken van de effecten.

6. Exporteren

Als je podcast helemaal gemonteerd en klaar is, moet je hem exporteren en opslaan. Je kan je bestand opslaan in verschillende audioformaten. Denk goed na over de manier waarop je je bestand exporteert, want je keuze heeft effect op de kwaliteit. Er zijn formats die je audio comprimeren (samendrukken of compacter maken) zodat ze minder geheugen in beslag nemen. Gecomprimeerde formaten zoals .wav en .aiff hebben cd-kwaliteit, maar nemen veel ruimte op je harde schijf in beslag. Gecomprimeerde formaten zoals .mp3 nemen minder ruimte in beslag, maar hebben een lagere kwaliteit. Een bitrate van 320 kbps is voor de meeste podcasts voldoende.

• Intro van je podcast

Een goed begin is het halve werk. Als je een goede intro voor je podcast hebt opgenomen, kan je mensen overtuigen om ook de rest van je podcast te beluisteren.

Je intro kan bestaan uit:

- Intromuziek.
- Titel en eventueel afleveringsnummer.
- Makers (of naam van je gezelschap).
- De introductie van de aflevering.

Wij raden aan deze onderdelen in je intro te verwerken, maar je kan natuurlijk altijd iets toevoegen, verwijderen of de volgorde veranderen naar eigen goeddunken.

1. Intromuziek

Een herkenbaar onderdeel van iedere podcast is de intromuziek. Een kort fragmentje van maximaal 15 seconden aan het begin van je podcast zorgt ervoor dat je de interesse van mensen opwekt voor je podcast.

Let op: muziek is vaak beschermd door auteursrechten, daarom zoek je het best naar een royalty free muziekfragment. Of creëer je je eigen muziek!

2. Titel en eventueel een afleveringsnummer

Hiermee bevestig je aan de luisteraar dat ze naar de juiste podcast luisteren en zo weten ze eventueel ook om welke aflevering het gaat.

3. Maker of naam van je gezelschap

Het is handig om kort en krachtig te laten weten wie de podcast gemaakt heeft. Verwar dit niet met credits! Bij credits vermeld je alles en iedereen en ook hun functie.

4. Introductie

Een korte introductie is bedoeld om de luisteraar enthousiast te maken voor de rest van de podcast. Je kan eventueel beginnen met het welkom heten van je luisteraars. Vervolgens vertel je in één of twee zinnen waar je podcast over gaat.

- Werk je met meerdere afleveringen? Dan kan je ook meegeven waar elke aflevering over gaat.
- Heb je een interview met iemand? Introduceer dan je podcastgast, zodat iedereen weet met wie je in gesprek gaat.
- Breng je een dialoog? Dan kan je het hebben over de schrijver en/of de acteurs.

- Iedereen heeft een introductie nodig, ook bekende personen. Er zijn altijd luisteraars die de persoon niet kennen en zonder introductie over je gast maak je het voor de luisteraar erg lastig om te volgen.
- Less is more ... Maak je intro niet te lang en beperk je tot de hoogstnodige informatie zodat mensen niet afhaken vooraleer je eigenlijke podcast begonnen is. De bedoeling is juist om hen warm te maken voor wat gaat komen, niet om hen te vervelen met details.
- Wanneer je de intro bewerkt kan je ervoor kiezen om de onderdelen van de intro in elkaar te laten overvloeien. Probeer mooie overgangen te maken door het volume van je muziek in en uit te faden. Hierdoor wordt je overgang wat zachter en klinkt je podcast vanaf het begin al professioneel!

• Outro van je podcast

Een outro is het tegenovergestelde van een intro: Het is de afsluiting van een podcast-aflevering en kan volgende items bevatten:

- Een bedanking en afscheid
- Informatie over wat er afgelopen aflevering is gezegd/gedaan, wie de makers zijn ...
- Een enthousiasmerende boodschap om de toehoorders warm maken om weer te luisteren naar de volgende aflevering, bijvoorbeeld door al een preview te geven van wat de luisteraars te wachten staat in die podcast.
- Een call-to-action: activeer je luisteraars, roep hen op om een actie te ondernemen die in verband staat met je podcast. Bijvoorbeeld: 'Ga naar onze website en download ...', 'Like onze Facebookpagina', 'Schrijf je in voor de nieuwsbrief', 'Deel deze podcast' ...

Voeg ook muziek toe aan je outro

Je kan een langere versie van je intromuziek gebruiken (of een ander muziekfragment) en dit onder de gesproken outro plaatsen. Vervolgens zet je het volume van de muziek zachter zodat het achtergrondmuziek wordt en je hebt een super professionele outro! Als je het helemaal spannend wilt maken kun je op het eind van de gesproken tekst van de outro de muziek nog even wat harder laten klinken (met een mooie overgang natuurlijk tussen hard en zacht) zodat je met muziek knallend de aflevering uit gaat!

• Hoe krijg je alles tot bij de luisteraar?

Wanneer je theaterpodcast klaar is, moet die enkel nog tot bij je publiek gebracht worden. Wees daar zelf creatief in. Er zijn verschillende platformen die podcasts aanbieden. Bv.: **RadioVialInternet**, **VlaamsePodcasts**, of **Spotify** en **SoundCloud**. Maar je kan ze ook gewoon op de website van je gezelschap plaatsen of delen via sociale media.

MET WELKE PARTNERS KAN JE SAMENWERKEN EN HOE?

- Misschien kan je samenwerken met een ander theatergezelschap?
- Klop ook zeker eens aan bij je cultureel centrum, de cultuurdienst, of uitleendienst van je stad, gemeente of provincie. Zij kunnen je misschien ondersteunen door materiaal uit te lenen, je te helpen bij de opnames, maar ook om de podcast mee te promoten en verspreiden.
- Misschien kan je een samenwerking opzetten met je lokale radio?
- Laat je inspireren, schuim Spotify of andere platformen af naar alle soorten podcasts.
- Ga op zoek naar muziekgroepen of ensembles uit je buurt.
- Laat je professioneel begeleiden door bv. **Podlab**.

WAT DOE JE WANNEER?

Onderstaande tijdslijn is gebaseerd op een podcast van 20 minuten.

WANNEER?	WAT?
10 weken op voorhand	Schrijf je script uit of bewerk de toneeltekst tot een ideale vertelling.
8 weken op voorhand	Bepaal hoeveel stemacteurs je nodig hebt.
7 weken op voorhand	Organiseer eventueel een digitale casting om je stemacteurs te vinden.
5 weken op voorhand	Plan de stemacteurs in. Kan je het apart opnemen of moeten ze samen komen?
3 weken op voorhand	Neem alles op.
2 weken op voorhand	Na de opnames van de podcast komt de montage. Misreken je niet, de montage achteraf vraagt soms nog het meeste van je tijd.
1 week op voorhand	Zet je theaterpodcast klaar op de juiste luisterplatformen.

Wat moet dat kosten?

- **Met welk budget moet je rekening houden?**

De kosten hangen voornamelijk af van hoe je gaat opnemen en wat je dus moet aanschaffen, huren of eventueel al ter beschikking hebt in je eigen gezelschap (zie uitwerking).

Denk daarnaast zeker ook aan catering (water, fruit, ...) voor je stemacteurs.

- **Financiële ondersteuning?**

Ga zeker eens bij je **stad of gemeente** aankloppen voor logistieke of financiële steun. Op de dienst cultuur of vrije tijd kunnen ze je vast wegwijs maken in de mogelijkheden. Wellicht zijn er verschillende soorten subsidies, met specifieke voorwaarden. Meestal moet je hiervoor een dossier opmaken met de volgende elementen: wie het aanvraagt, de inhoud van het project of de activiteit, waarom het belangrijk is, de planning, de begroting ... Schrikt dit je af? Geen nood. Laat dit document een goede opstap zijn voor het schrijven van zo'n dossier.

Wil je over de grenzen van gemeenten, sectoren of disciplines heen werken? Wil je een breder publiek bereiken? De Vlaamse overheid reikt twee keer per jaar **projectsubsidies** uit voor **bovenlokale cultuurprojecten**. Grijp je kans om te groeien in je praktijk en vraag een subsidie aan voor jouw grensverleggend project! Het **steunpunt OP/TIL** maakt je graag wegwijs, met een webinar, een stappenplan, consulten op maat en de toolkit Bovenlokaal Werken.

De coöperatie Cera steunt jaarlijks tal van lokale projecten, telkens met een duidelijk doel: investeren in welvaart en welzijn. Je kan je aanvraag voor projectsteun indienen tijdens drie rondes per jaar. De Cera-vennoten in de Regionale Adviesraden beslissen welke projecten voor welk bedrag steun krijgen. Ontdek [hier](#) hoe je steun kan aanvragen.

De **Nationale Loterij** zet dankzij haar spelers ook de schouders onder tal van maatschappelijke projecten en verenigingen met een humanitair, sociaal, sportief, cultureel en wetenschappelijk doel. [Hier](#) vind je meer info voor de voorbereiding van je subsidieaanvraag en de verdeling van de subsidies.

Behalve subsidies kan je ook op zoek gaan naar **sponsoring, in geld of in natura**. Benader lokale handelaars of bedrijven in je stad of gemeente, maar wees realistisch in wat je van hen vraagt. Je vindt wellicht sneller een aantal kleine sponsors dan een grote sponsor. Een kort sponsordossier met het waarom, hoe, wat en wie kan hierbij helpen!

Ook **crowdfunding** is een mogelijke piste. Het aantal crowdfundingplatformen kent een grote opmars. Alvast een greep uit het aanbod: [Growfunding](#), [Ulule](#), [KissKissBankBank](#), [Voor je Buurt](#) ...

Een gerichte communicatie voor iedereen

• Doel en doelgroep

- Definieer duidelijk het doel van je communicatie en je doelgroep.
- Maak een communicatieplan op en breng de verschillende doelgroepen in kaart.
- Werk met 'concentrische cirkels'. Je belangrijkste partners spreek je persoonlijk aan.

• Communicatiemix

- Mensen zijn verschillend.
 - Veel mensen nemen geen flyers mee. Geef ze hen persoonlijk.
 - Veel mensen surfen nooit naar een website. Gebruik ook andere kanalen.
 - Sommigen voelen zich niet aangesproken. Communiceer via tussenpersonen.
 - Niet alle mensen komen overal. Verspreid info waar je doelgroepen komen.
- De website is 'het hart' van je communicatie: een verzamelplaats van alle info.
- Facebook: zorg ervoor dat je regelmatig iets post en reageer op commentaren ...
- Maak gebruik van bestaande kanalen: gemeentebblad, verenigingen, lokale pers ...
- Vergeet de mond-aan-mondreclame niet! Je vrijwilligers zijn de beste ambassadeurs.
- Gebruik ook de OPENDOEK-kanalen: kalender, UiT-databank, Facebookgroep.

• Vindbaarheid en volledigheid

- Communiceer tijdig én volledig. Zorg dat er een contactpersoon is en maak hem bekend.
- Ook het communiceren waard: foto's van je repetitie, het passen van de kostuums ...
- De lezer moet alles zonder kennis begrijpen en een antwoord krijgen op zijn vragen.

• Toegankelijk taalgebruik

- Spreek vanuit het standpunt van je (verschillende) doelgroepen.
- Gebruik géén theaterjargon als bv. podcast, participatie, wagenspel, spelcoaching...
- Gebruik geen passieve zinsconstructies. Van een lange zin kan je 2 kortere maken.

• Toegankelijke lay-out en herkenbaar beeldmateriaal

- Gebruik schreefloze letters (Calibri of Arial). Gebruik zeker geen fantasieletters.
- Gebruik een contrastrijke achtergrond. Zet zo weinig mogelijk tekst op een foto.
- Kies een beeld dat de aandacht trekt, waaruit meteen blijkt waarover het gaat.
- Breng de diversiteit van de doelgroep, de inwoners van je gemeente of stad, in beeld.

• En plan!

- Maak een tijdlijn: wanneer, wat, wie en via welk communicatiekanaal?
- Zorg dat je vrijwilligers de info al hebben vóór die naar de doelgroepen gaat.

Wil je meer weten over hoe je gericht en goed communiceert met iedereen? Check dan deze uitgebreidere [communicatiefiche](#).

Wat kan OPENDOEK betekenen voor jou?

OPENDOEK HELPT JOU EN JE GEZELSCHAP OM DE PASSIE VOOR THEATER VOLUIT TE BELEVEN!

- **SAMEN STERK**
 - Duizenden mensen die in hun vrije tijd theater maken.
 - Gunstige voorwaarden die je op je eentje niet krijgt.
 - Ondersteuning van je theaterpassie, regionaal en nationaal.
 - **Meer info**
- **ONTMOETING**
 - Andere theaterliefhebbers ontmoeten
 - Ideeën uitwisselen, kostuums, decorstukken ...
 - Vrijwilligerskern in 15 regio's.
 - **Meer info**
- **THEATERTEKSTEN**
 - Theaterbib met meer dan 19.000 toneelstukken.
 - Advies om een tekst op maat te vinden.
 - Een gids doorheen de aanvraagprocedures voor auteursrechten.
 - **Meer info**
- **SPEELKANSEN**
 - Uitgebreide theaterkalender.
 - Distributie van theatercheques.
 - Festivals en evenementen die je niet mag missen.
 - **Meer info**
- **MAGAZINE**
 - Vier keer per jaar een boeiend theatermagazine.
 - Hét vakblad voor het vrijetijdstheater.
 - Van scenografie tot techniek en van teksten lezen tot acteren.
 - **Meer info**
- **DICHTBIJ IN JOUW REGIO**
 - Vrijwilligerskernen in 15 regio's.
 - Regiomedewerkers bezoeken elk gezelschap in jouw regio.
 - Een Facebook-community in elke regio.
 - **Meer info**
- **JONGDOEK**
 - We zetten volop in op jongeren.
 - Tal van theateractiviteiten voor jongeren tot 26 jaar.
 - Eigen communicatiekanalen over theater voor en door jongeren.
 - **Meer info**
- **TALENTONTWIKKELING**
 - Cursussen, workshops en coaching.
 - Gratis theateradvies of trajectbegeleiding.
 - **Meer info**
- **VERZEKERING**
 - Als iemand zich verwondt.
 - Als dat geleende decorstuk aan diggelen valt.
 - Je zit safe bij het beoefenen van je liefhebberij.
 - **Meer info**

WORD LID VAN OPENDOEK EN GENIET VAN AL DEZE VOORDELEN EN NOG MEER

- Lid worden kan op elk moment in het theaterseizoen
- Het lidmaatschap loopt van 1 september tot 31 augustus
- Het lidgeld bedraagt 12 euro per persoon (6 euro als je jonger bent dan 26)

Meteen lid worden? Meer info? Neem contact op!

OPENDOEK vzw
Zirkstraat 36
2000 Antwerpen
+32 (0)3 222 40 90
secretariaat@opendoek.be
www.opendoek.be

**OPEN
DOEK**
PASSIE VOOR
THEATER

Bijlage: afbeeldingen

Shock Mount

Popfilter

Pop Filter en Shock Mount